

Роздум старшыні
Цэнтральнай рады
Беларускай
экалагічнай партыі
Аляксея Мікуліча.

2

ПАШТОВАЯ
СКРЫНКА.

2

ПРА ВОЛЬНАСЦЬ
НА "ВОЛЬНАЙ
СЦЭНЕ".

3

ТЭЛЕТЫДЗЕНЬ.

4

БЕЛАРУСКАЯ
МАЛАДЗЕЖНАЯ
ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

15 кастрычніка 1994 г.

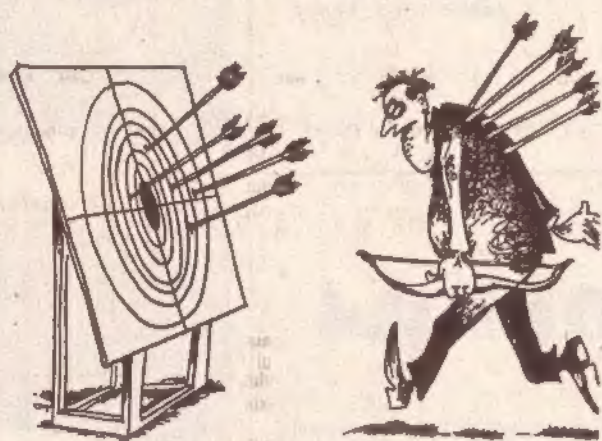
Субота

№ 110(13827)

Копт у розніцу 25 рублёў

Выдаецца з 1921 года

Малюе Віктар ДУБОВІК

Кур'ер "ЧЗ"

Прэзідэнцкі маналог у астанкінскім "Дыялогу"

Сёння прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыме ўдзел у тэлемастэ "Мінск-Масква" і напярэдадні сустрэчы кіраўнікоў дзяржаў СНД адкажа на пытанні маскоўскіх журналістаў.

Беларускія тэлеглядачы змогуць убачыць гэту перадачу ў 14.00 па мясцоваму часу.

Дарагоўля абсяцэнняе працу

Няспынны рост цен на тавары першай неабходнасці, транспарт, квартплату і тэарыю на бытавыя паслугі прымусіў савет прафсаюзаў работнікаў аўтамабільнага і сельскагаспадарчага машынабудавання Беларусі прапанаваць адміністрацыі прадпрыемстваў галіны правесці ў кастрычніку павышэнне зарплат і атрымліваемага даходу працоўных не менш чым на 70 працэнтаў.

Да такіх неадкладных дзеянняў савет прафсаюзаў падштурхнула адмова бегучага сесі Вярхоўнага Савета краіны пераглядаць памер мінімальнай заробатнай платы. А тым часам інфляцыя абсяцэнняе не толькі "зайчыкі", але і саму аснову грамадства — працу. Паводле падлікаў прафсаюзаў, у дзяржаўнай гаспадарцы ў кастрычніку зарплата ў сярэднім складала толькі 47 працэнтаў. Гэта азначае, што ў катэгорыю малазабеспечаных трапляюць і тыя, хто працуе. Адсюль — прамы шлях да сацыяльнага ўтрымвання, да чаргаў па дапамозе.

БЕЛІНФАРМ.

Будучыня вышэйшай адукацыі

Сваю чввёртую нараву правялі ў штаб-квартиры ЮНЕСКО ў Парыжы дзеячы паловай дзесяці міжнародных навуковых арганізацый, аб'яднаных у "Калектывны кансультацыйны орган па вышэйшай адукацыі".

На ёй былі прадстаўлены міжнародныя арганізацыі ВНУ, прафесійныя арганізацыі выкладчыкаў вышэйшай школы, студэнцкія саюзы і асацыяцыі, якія адлюстроўваюць інтарэсы сусветнага акадэмічнага супольнасці і студэнтаў.

На нарадзе абмяркоўваліся пытанні, звязаныя з рэалізацыяй праграмы ЮНЕСКО ў галіне вышэйшай адукацыі і праблемамі рэалізацыі вышэйшай школы на нацыянальным і рэгіянальным узроўнях у XXI стагоддзі. На думку дырэктара аддзела вышэйшай адукацыі ЮНЕСКО Марка Антоніа Дэйа, правядзенне нарады важна ўжо тым, што міжнародныя навуковыя арганізацыі атрымалі новую магчымасць сустрэцца і разам вырашаць канкрэтныя навуковыя абгрунтаваныя рэкамендацыі, якія дадуць ім магчымасць актыўна ўдзельнічаць у вырашэнні і рэалізацыі палітыкі, планаў і праектаў ЮНЕСКО ў галіне вышэйшай адукацыі, арыентаваных на патрэбы сусветнага развіцця ў XXI стагоддзі.

Святлана КУЛІКОВА.

Канец падпольнай гарэлкі

Падпольную гарэлчаную вытворчасць выкрылі супрацоўнікі Ленінскага аддзела па барацьбе з эканамічнай злачыннасцю Брэста.

Паводле інфармацыі, што паступіла да іх, да аднаго з дамоў па бульваре Кастрычніцкай даволі часта пад'язджалі аўтамабілі, з якіх выгружаліся пустыя бутэлькі, каробкі з-пад садавіны і іншыя ёмістасці. Наведваючы кватэру, якая трапіла пад падарэзанне, пад выглядам праверкі пашпартнага ражыму, яны убачылі завалы пустых бутэлек, многія з якіх пасля адмакнення ў вёсцы былі ўпрыгожаны сваявольнымі адрывкамі "Горілка Російская" з характэрнымі клевамі палосамі на адваротным баку і ліпенскай датай

выпуску. Тут жа знаходзіліся машыны для закаркоўвання, штэмпель і іншыя прыстасаванні. А яшчэ ў чатырох розных ёмістасцях — 130 літраў вадкасці, якая пахам нагадвае спірт і цяпер адпраўлена на экспертызу. У пакоі, дзе адчуваўся моцны пах спіртнага, знаходзіліся два маладыя чалавекі. Тут жа была і сама гаспадыня, адзінокая жанчына, у якой, паводле яе слоў, папярэднюю доўгу пажыццёва чвёра прыежджых з Івана-Франкоўскай вобласці. А пакошкі плата за пастой была добрай, то гаспадыня "не заўважала" таго, чым займаюцца яе кватэранты. Яны ж спакойна разлівалі самеробную гарэлку і прадавалі яе на падыходах да брэсцкага рынку.

Усе дзяўкі, уключаючы гаспадыню і рэчавыя доказы, былі дастаўлены ў аддзяленне міліцыі. Цяпер ідзе следства, праводзіцца экспертыза. Не за гарамі і суд, у выніку якога кожны атрымае па заслугах. Да ўсяго гэтага варта дадаць, што ўмелыцы прыбылі ў Брэст з Украіны са сваёй сыравой і прыстасаваннямі. Аказваецца, у суседняй краіне купіць увес гэта набор — машынку для закаркоўвання, коркі, штэмпель і штэмпельнічэжжа. Ды і, як казалі нававульчаныя акадэмічныя дабрадзейцы, спірт, які на Украіне прадаецца на кожным рагу, яны набылі па цене 1,7 дзяляра за літр.

БЕЛІНФАРМ.

Будзем з грыбамі

Багатыя асіповіцкія лсы на грыбы. Хапае тут і лісчак, і баравікоў, і падаснавікаў, але асабліва шмат восенішкіх грыбоў — аленек, груздоў і г.д. Кожную восень тут пачынаюць дыміць грыбаварныя пункты мясцовай нарыхтоўчых кантор.

Сяжэтка іх чатыры — у Дрычынне, Каранах, Сялошчы, Карытнім. Ужо зварана больш як шэсць тон грыбоў.

Іван СЦЯПУРА.

Або грошы, або здароўе

Многія неабходныя лекі сёння можна набыць толькі ў валютных аптэках. Напрыклад, у сталічнай аптэцы па вуліцы Я.Коласа ўсемагчымыя вітаміны каштуюць ад 1 да 3,5 дзяляра. Тусупрэкс — 2,1 дзяляра, тэзепам — 1,4 дзяляра, баралгін — 2 дзяляра. Ёсць і больш дарагія таблеткі — і па 8, і па 10 дзяляраў.

Сярод наведвальнікаў аптэкі я не убачыла ні адной бабулькі-пенсіянеркі. Яны ідуць у суседнюю аптэку, рублёвую. Там цені, само сабой, ніжэйшыя, але і выбар небагаты.

Так што трэба мець адно з двух: або грошы, каб наведваць валютную аптэку, або здароўе, каб зусім не наведваць яе.

Ганна МАСЛЯКОВА.

За пагляд валюту бяруць

Прэзентацыя другога нацыянальнага конкурсу "Супермадэль Беларусі" адбылася днём у Гродна.

Лепшыя майякенышчыцы рэспублікі паказалі калекцыю мадэлей моднага ў бегучым сезоне адзення з гандлёвых дамоў Германіі, Францыі, Італіі і Англіі. Тое, што прыходзіла даспадобы кліентам, прадавалася адрыва. Акрамя таго, любоў рэч з прапанаваных каталогаў можна было заказваць.

Дарчыні, грошы браў і за "пагляд". Увёходны білет, у цану якога ўключаны пачастунак і спіртное, каштаваў 70 дзяляраў.

Лілія АСТРАВЕЦКАЯ.

Курсы валют на 14 кастрычніка:

	Далар ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	5530	5720	3578	3700
"Прыор"	5100	5500	3300	3550
"Дукат"	5600	6200	3300	3600

"Еўраньюс"

МІНІСТР ПАД АРЫШТАМ

Дзве ночы правёў у турме французскі міністр, мэр горада Грынбл. Ён быў заключаны ў адзіночную камеру па абвінавачванні ў карупцыі.

ПРАГРЭС НА ПЕРАГАВОРАХ

Міністр замежных спраў ЗША Крыстафер Суцрусэў з кіраўніцтвам Сірыі.

На сустрэчы абмяркоўваліся пытанні палітычнага ўрэгулявання паміж Сірыяй і Ізраілем. Сірыя запатрабавала, каб Ізраільскае насельніцтва пакінула краіну. Ізраіль згадзіўся на гэта з умовай пастапнага перасялення Ізраільцаў.

"Уорлднэт"

НЕ СТРАЙМАЛІ СЛОВА

Наглядчыкі на дамоўленасць аб свабодным прыездзе, баснійскія сербы блакіравалі дарогі і затрымалі канвой машын з грузамі медыкаменту і прадуктаў харчавання, прызначаны для жыхароў Сараева.

Становішча ў горадзе застаецца напружаным. Усе спробы баснійскага ўрада дабіцца перагавораў з сербамі не ўзяліся паспехам.

ЗША ПАДТРЫМЛІВАЮЦЬ КУВЕЙТ

Б.Клінтан выступіў па амерыканскім тэлебачанні і адказаў на пытанні журналістаў. Асноўнай тэмай прэс-канферэнцыі стала абмеркаванне становішча на іракска-кувейцкай граніцы.

Клінтан заявіў, што праваахоўныя дзеянні Ірака павялічваюць адказнасць. Думку прэзідэнта ЗША падтрымлівае

"TV-5"

Урад Кувейта. У Кувейт прыбудзе 34000 амерыканскіх салдат, а таксама 2 ваенныя самалёты для аказання супраціўлення іракскім атакам.

ААН БЯРЭ ПАД КАНТРОЛЬ АТАМ

У Жэневе прадстаўнікі ААН падпісалі пагадненне з кіраўніцтвам Еўрапейскага цэнтра ядзерных даследаванняў. Згодна з дагаворанасцю, плануецца стварэнне сумеснага савета па пытаннях ядзерных даследаванняў.

Х'ЮСТАН СВАТКУЕ СВАБОДУ

Утні Х'юстан адсвяткуе канец рэжыму апертаду шэрагам канцэртаў у Паўднёва-Афрыканскай Рэспубліцы наступным месцам.

Спэцыяльна выступіць у музычнай праграме ў буйных гарадах краіны. Шоу ў Іоханэсбургу пройдзе на футбольным стадыёне перад 70-тысячнай публікай.

"Суперчэнэл"

АЗОНАВАЯ ДЗІРКА РАСЦЕ

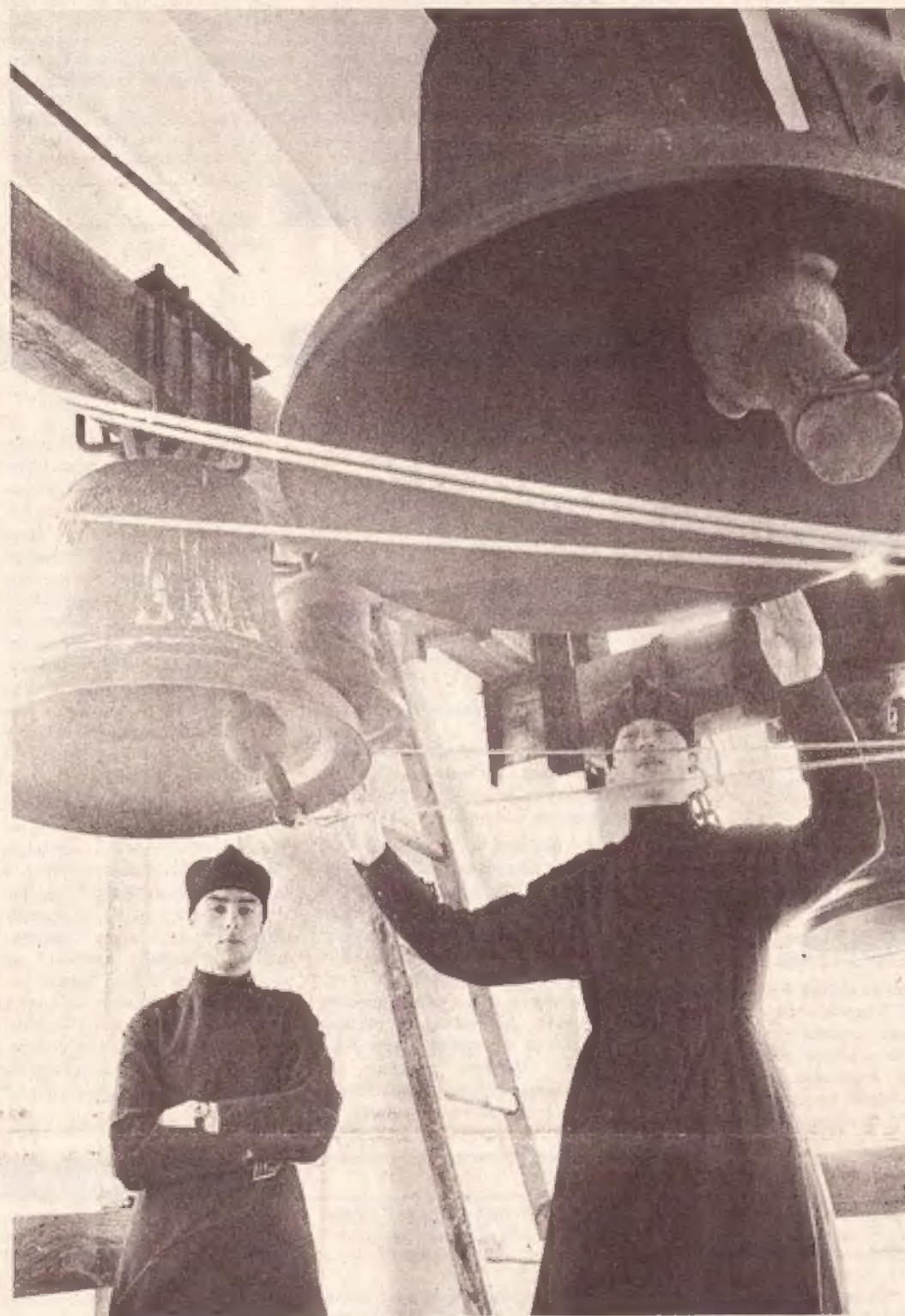
Еўрапейскія вучоныя правялі даследаванні, якія паказалі, што дзірка ў азонавым слоі над Антарктыдай намагаў шырыцца, чым гэта лічылася раней.

Павелічэнне азонавай дзіркі спецыялісты тлумачаць узвядзеннем сонечнага святла і шкодных рэчываў, якія ўтрымліваюцца ў атмасферы.

ДАВЯРАЙ, АЛЕ ПРАВЯРАЙ

У Сінгапур Італіі 4,7 млн. дзяляраў. А ў лонданскім Скотленд-Ярдзе пачаўся бугалтар спаваж.

Апошняму было прададзена абвінавачванне ў 14 пунктах у тым, што ён на працягу ўжо трох гадоў абкрадаў свайго гаспадарца. Бугалтар быў адлучаны пад залог з умовай не пакідаць межы Вялікабрытаніі.

Учора ў Мінскім Кафедральным саборы прайшоў фестываль званароў. Матэрыял аб праблемах стварэння Саюза званароў Беларусі чытайце на 2-й стар.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ПАДЗЕІ ТЫДНЯ

Эцюг у барвовых танах

□ Якаў ЯСЭПІК, "ЧЗ"

Інфармацыйны рынак рэспублікі на тыдні запоўніў не толькі мясцовыя, а і хронікі з блізкага замежжа. Расія, Украіна, Кавказскі крыж наблізіліся да беларускага ландшафту. Падарожжа па барвовых фэрыя вясні. Акрамя таго, у гэтым тыдні ў нашым краі адбыліся падзеі, якія не аб'яўляліся ў агульнай інфармацыі. Чорны друкарскі шрыфт газет і электронныя СМІ рэзюмэ і іншыя весткі, хаця па напалу і танальнасці таксама вытрыманы ў барвовых фарбах.

Трэба адрываць сказаць, што класічная аналогія ў назве гэтых натакаў сучаснага з сімваламі апошніх падзей. Белаежжа паліцыі сімвалам палітычнага ўзнісання.

"Чорны аўторак" і "святлы чацвер" расійскага рубля лініі раз пацвердзілі іх істотнасць і ўраўнасць стабілізацыі, якая імроўпа Крымлю. Падзенне ў гэтым курсе маскоўскай валюты, які будзе працягвацца і надалей, нягледзячы на тэрміновыя разважэнні ўлад, толькі з'явіўся ў катэгорыі рэальнага лапцюку. Пацягнуўшы за яго, можна наблізіць або аддаліць наступныя ўсерасійскія катастрофічныя, але не змяняць вектар накірунку. Калі бліжэйшыя сапраўднае золата, ні Захад, ні новыя рускія не любяць жартваць. Інакш кажучы, за ўсё трэба плаціць. Крызіс

татніа рушаць "назад, да Мафусаіла". Пакуль яшчэ можна паставіць дыягназ: спекуляцыйная гульня біржавой. А ўвогуле стабілізацыя ўсё ж адыбалася, стабілізацыя на ўзроўні жабрацтва. Вядома, для народа.

Тым часам парламенцкую паўзу на Беларусі запоўнілі паводкі Аляксандра Лукашэнка (спачатку на Украіну, потым у Салігорск), пасяджэнні Кабінета Міністраў і Прэзідыума Вярхоўнага Савета. Беларускі прэзідэнт выказаўся па многіх пытаннях, ягоня візіты дастаткова падрабязна асвятляліся ў друку. Дарчы, праблема "чацвёртай улады" публічна абмеркавалі галоўны рэдактар "Советской Беларусі" І.Асінік і начальнік Упраўлення грамадска-адміністрацыйнай інфармацыі А.Фядута, што таксама было заўважана. Пакуль аналітыкі прадказваюць павольны прыход "расійскай інфляцыйнай хвалі" у рэспубліку на наступным тыдні, міністры разгледзелі прапановы і дапаўненні да прэзідэнцкай праграмы неадкладных мер па выхадзе эканомікі з крызісу, шля размова аб механізме кантролю за яе выкананнем, па сутнасці, аб

фактычным пачатку рэалізацыі дакумента, які адобрыў ВС. У пасяджэнні Прэзідыума Вярхоўнага Савета прыняў узагодзі кіраванні. Адміністрацыя прэзідэнта Леаніда Сініцы ўнёс прапановы па прыняццю законаў аб актывах, запланаваных у кастрычніку і сакавіку на кастрычніку-лістапад. Ажыццёўленне іх магчыма толькі пры ўмове пастаяннай работы парламента. Тут у блізкай будучыні верагодныя калізій з-за неспадзяванага тарнінаў, пазначаных у праграме артыкулах, і канкрэтныя заканадаўчыя актыўнасці дэпутатаў.

Тыдзень адметны і наступнымі падзеямі. Беларускі прэм'ер Міхал Чырп ажыццэвіў ваяж у Злучаныя Штаты, не пашанцавала ягонаму калегу з Казахстану — прэзідэнт Назарбаев адправаіў у адстаўку ўрад на чале з Сяргеем Цярэшчанкам, хаця апошні не губляе надзеі вярнуцца ў вялікую палітыку. Вышэй па ступені гэтага адстаўкі ўрада на чале з Сяргеем Цярэшчанкам, хаця апошні не губляе надзеі вярнуцца ў вялікую палітыку. Вышэй па ступені гэтага адстаўкі ўрада на чале з Сяргеем Цярэшчанкам, хаця апошні не губляе надзеі вярнуцца ў вялікую палітыку.

не з парадку неверагодных, сучасныя палітыкі ўсё больш наведваюць персанажаў дэтактычных (на жаль, не класічных) раманаў. Памянушы класіку, скажам і пра новага Нобелеўскага лаўрэата ў галіне літаратуры японскага пісьменніка Кэндзэбуро Оэ. На тыдні ў Стаггольме абвешчана гэтая імя. Бадай, адной з самых адметных падзей стала выступленне па астанкінскім тэлебачанні другога лаўрэата прэстыжнай прэміі Аляксандра Свевіча Салжаніцына. Хаця ягоня з'яўленні на экраны сталі рэгулярнымі, тыднёвая прамова адначасна асабіліў шчыраццю. Цёмныя залатыя слёзы некалькі разоў, адрываючы, закіпілі на вачах нашага класіка. Пераказваць ягоныя гаворку нельга, такое трэба бачыць. А пафас вядомы: сённяшнія рэфарматары мецілі па сістэме, палілі па народу. Таталітарызм рухнуў і пахаваў пад сваімі абломкамі ружы надзеі. Што будзе надалей? Цяпер скажам... Баровыя лісце вясні сыплецца з агоньняславынскіх набісаў.

Наталія НЕВІДОМАЯ.

Дзяжурныя па выпуску
перакладчыкі
Ларыса ДУДАРЫК,
Людміла КАХАВЕЦ,
рэдактар
Наталія БАЛАКІДА.

НЕРУШ

Прырода не ведае мяжы

Экалагічная сітуацыя ў рэспубліцы архіскаладная. У адночку змагацца з прамысловымі моштрамі, жыццёдаючымі гігантамі, спамываючай псіхалогіяй грамадзян у дачыненні да прыроды сёння проста немагчыма. Экалагічны рух неабходна тэрмінова палітызаваць, падрыхтаваць накіраваны на неадкладнае выйсце з экалагічнай бяды.

Паднята загроза рэабілітацыі. Зараз у нашай рэспубліцы загінула шэраг партый, якіх у Беларусі (ПЗС), Беларуская экалагічная партыя (БЭП), Партыя "Зялёны свет" (ПЗС), Цэнтральная Рада ПЗС і ПЗС, у прыватнасці, размешчаны ў Гомелі, БЭП — у Мінску і дзейнічае фактычна з 1993 г. А пачалося ўсё з назапашвання вопыту работы ў Мінскім гарадскім аб'яднанні Беларуска-экалагічнага саюза.

Адначасова партыя грамадскага ўдзялення ў справе аховы прыроды заставалася вельмі абмежаваным і не ў апошнюю чаргу з-за распаду рэспубліканскіх структур БЭС. Таму ў снежні 1993 г. больш за 100 грамадзян Мінска і Мінскай вобласці, не раўнадушных да сучаснай эка-

лага сектара да максімальна безадходных тэхналогій. Мы перакананы, што чалавек стаў разумным толькі дзякуючы гармоніі з навакольным асяроддзем. На жаль, сёння бярэ верх рацыянальнасць.

Згодна са Статутам, які зарэгістраваны Міністэрствам юстыцыі Рэспублікі Беларусь, галоўнымі напрамкамі дзейнасці БЭП з'яўляюцца: абарона палітычных, эканамічных, сацыяльных і культурных правоў і свабод усіх грамадзян; арганізацыя актывнага ўдзелу насельніцтва ў прыродоахоўнай палітыцы на лікавадзі супрацьнаснай аўтамабільнага асяроддзя з навакольным асяроддзем і між сабою. Экалагічная партыя наважна рашае наступныя задачы: фарміраваць у кожнага чалавека неабходны светлагляд, культуру паводзін на ўлонні прыроды, духоўнасць чынкаў; своечасова інфармаваць насельніцтва аб экалагічнай сітуацыі ў рэспубліцы праз уласныя, дзяржаўныя і прыватныя сродкі масавай інфармацыі; праводзіць незалежную экалагічную экспертызу. Маркуеца таксама развіццём міжнародных сувязей з адпаведнымі партыямі і рухамі за мяжой.

Уся ідэалагічная работа БЭП будзе падпарадкавана прапагандзе адпаведных ведаў. Акрамя таго, мы наважны падтрымаць усіх апантанных, прафесійна падрыхтаваных экалагаў, эканамістаў, палітыкаў, якіх жадаюць трапіць у ўладную структуру рознага ўзроўню, рыхтаваць для іх неабходны экалагічныя праграмы. Лічым, што формы ўлады можа быць рознай, але абавязкова гуманнай і цывілізаванай, а на чале яе павінны стаяць сумленныя і высокадукаваныя людзі. Наша партыя мае намер накіраваць пярэдняе талерантнасць беларускага народа да гарманічных судносін з усімі суседзямі, што павяжае спакойную плённую працу. Межы не павінны раз'ядноўваць людзей. Старажытны ч-

лавек рацыянальна суіснаваў з Прыродаю, не здэкаваўся з яе. Этнічныя межы амаль заўсёды судносіліся з межамі экалагічных сістэм.

Сучасны чалавек, на жаль, страціў сваю прыродную свядомасць. Таму мы наважны падтрымаць дзякуючы сувязі з усімі, хто мае прапановы, новыя ідэі, чыстыя тэхналогіі, праграмы экалагічнага выхавання. Усе жадаючыя могуць ствараць грамадскія экалагічныя арганізацыі, гуртавацца ў рэгіянальныя аб'яднанні Беларускай экалагічнай партыі. Ніхай экалагічны рух за спаруду з'явіцца ў Беларусі, не ўсёагульным дэяла чыстай жыццёвай прасторы для людзей.

Аляксей МІКУЛІЧ, старшыня Цэнтральнай рады БЭП, доктар біялагічных навук.

МОЛАДЗЬ І ЧАС

Шукайце страчанае на званіцы

Напэўна, ледзь ці не кожны з нас час ад часу адчувае пэўны дэфіцыт душэўнай раўнавагі, дысгармонію паміж жаданнямі і рэальнасцю. Вельмі цяжка знайсці чалавека з "душою на месцы" (у сэнсе пастаяннага стану), але і ў сучаснай мітусні яшчэ сустракаюцца тыя, хто захаваў унутраную стабільнасць і мір з самім сабою.

Недаўна два гады таму сярод шматлікіх маладзёжных арганізацый у Мінску з'явілася яшчэ адна, вельмі незвычайная — Саюз авангардаў Беларусі. Праўда, маладзёжная яна пакуль што, і не афіцыйная, а фактычная: так атрымалася, што адраджаюцца ледзь не страчанае старажытнае мастацтва ўзнікла 14—20-гадовай хлопцы... Цяпер ужо нават адна дзяўчына, жонка званара з Заслаўя, што змяніла яго на навучанні ў Жыровіцкай семінары.

А зусім нядаўна прафесійныя авангарды ў беларускіх царквах можна было палічыць па пальцах адной рукі (нават не ў такім далёкім 20-м годзе). Затое цяпер ужо не трэба з'яжджаць некуды ў Расію, каб трапіць на фестываль пераможцаў — той, што адбываўся ў Кафедральным саборы 14 каст-

адно арэнднае падпрэміства кінатэатра "Авангард" (бяднейшыя заўсёды былі больш чымлі) ды вельмі падтрымлівае Кірыла-Мяфодзеўскае брацтва, чый "лідэр" Іларый Банько сваю арганізацыю і Саюз званараў лічыць папросту федэрацыяй. Праўда, выносіць на "шырокую публіку" ўсё гэтыя праблемы стваральнікі Саюза асабліва не любяць.

А вось пра званы яны могуць распавесці бяскожна. Прэзідэнт Саюза званараў Дамітрый Свайго наогул не ўяўляе звычайнае жыццё без званіцы (зрэшты, як і іншыя яго калегі):

— Я ўзнімаю наверх — і ў самым літаральным сэнсе адчуваю сябе шчаслівым. Нават, калі здарэцца быць недзе далёка ад Мінска, бывае, раптам непрыкметна для сабе пачынаю адшукваць рытм. Бо душа патрабуе нечага такога... Сёння я адпачываю ў Крыме, дык выходзіў увечар да мора і спаваў царкоўныя гімны. Дарэчы, заўсёды атрымліваўся вельмі задавальненне, калі слухаю гэтую музыку...

Прыкладна гэтакім жа чынам яны тлумачаць і надзвычайную цікавасць прэсы да іх — дарэчы, і нашай, і замежнай. Цяжка ўвесць час бачыць у друку бяскожнае распаўсюджванне пра крыві, драматэ надвор'е і бруд паўсядзёнасці. Ды й Мінск, з пункту гледжання тутэйшых званараў, апошнім часам вельмі збядняў на грунтоўныя культурныя праграмы. Менавіта царква павінна заняцца адраджэннем спрадвечных каштоўнасцей чалавецтва.

...У павястры вельмі плавае густы голас вялікага званара. Да яго далучаюцца адзін, два, тры меншыя — і вось ужо бы паслыліся крышталёвыя пацёркі. Вечная музыка зноў кліча да Бога, прымушае задумацца пра быццё. Пачне хто гэтую музыку, прыпыніцца, азірнецца ў бок Храма — і накіруецца да Бога дома, каб знайсці там страчанае гармонію.

Ірына ЗАВАДСКАЯ.

ШЛЯХ НА ГРАБАРКУ

Легенда сведчыць: у XVIII стагоддзі на землі Падлясся (уходзячая частка Польшы) прышла страшная чума. Людзі паміралі сотнямі. Апусцелі дамы, абыякавыя ізілы паселішчы.

І вось адзін веруючы царквы ў Сямітцы ўбачыў у сні, што адзінае месца выпатавання ад бяды — гара паблізу вёскі Грабарка. Тады царкоўны свяшчэннік Павел Сміленскі заклікаў усіх ісі на гару Грабарку. Хлоп прышоў — выпатаваўся ад чумы. Дабратворную сілу гэтага месца народ рэспубліканскай Божаі літасці і вышэйшай пабудаванай тут царквы.

З тых даўніх часоў на ўсе вялікія царкоўныя святыя абраўца сюды праваслаўны народ. Паломнікі з усяго свету прыходзяць на Грабарку і прыносяць з сабой вялікія і малыя крыжы, якія ўстаўляюцца вакол царквы на сіле гары. Іх цяпер тут тысячы. Прыходзяць паломнікі і з Беларусі. Пакуль іх няма — усяго прыкладна чалавек было ў гэтым годзе. Але ўсё большую вядомасць набывае Сямітская гара Грабарка, і ўсё больш людзей ідзе паклікацца святлікім, абымца твар вадой са Святога крыніцы і ўваляць Бога.

Фота Яўгена КАЗЮЛІ.

БІЗНЕС-КЛАС

ПРІФ І АШЧАДБАНК — ШЛЮБ ПА РАЗЛІКУ

Паміж краўніцтвам Першага рэспубліканскага інвестыцыйнага фонду і ашчадбанкам рэспублікі дасягнута дамоўленасць, што патаццельныя акцыянеры ПРІФа змогуць ацэньваць абмен сваіх чэкаў "Матэрыя" на акцыі фонду праз ашчадбанк.

Такім чынам, кліенты фонду змогуць падпісацца на яго акцыі ў любым кутку рэспублікі, звернуўшыся ў аддзяленні ашчаднага банка.

НЕ ДАВЯРАЙЦЕ ВАДЗЯНЫМ ЗНАКАМ НА РАСІЙСКИХ КУПЮРАХ

Беларуская міліцыя занепакоена тым, што тэндэнцыя росту колькасці злачынстваў, звязаных з падобліваннем грошай, якія намяшчалася яшчэ два гады назад, не толькі працягваецца, але і набірае сілу. Асабліва трывожна ў службах пачаўся пераход з рускіх купюр на амерыканскія і японскія купюры. У асаблівым гэта адбываецца ў Мінску, дзе ўжо ўжо пачаўся пераход з рускіх купюр на амерыканскія і японскія купюры. У асаблівым гэта адбываецца ў Мінску, дзе ўжо ўжо пачаўся пераход з рускіх купюр на амерыканскія і японскія купюры.

Іх можна адрозніць ад сапраўдных тым, што на іх адсутнічае мікратэкст "Банк Расіі-500000", а на адваротнай баку купюры ў слоўце "Расіі" прапунуецца літара "и". Міліцыя папярэджвае, што фальшывыя купюры маюць наступныя серыі і пачатковыя лічбы нумароў: А1-41173, АМ-88374, ІГ-70295.

АСЦЕРАГАЙЦЕСЯ МАХЛЯРСТВА

Пасольства Злучаных Штатаў Амерыкі ў Беларусі паведаміла, што для атрымання візы ў ЗША неабходна асабіста з'явіцца ў консульскі аддзел пасольства. У інфармацыйным паведамленні гаворыцца, што "любаві раклама або заява любой групы асоб ці арганізацыі, амерыканскай або беларускай аб прадастаўненні віз на ўезд у ЗША з'яўляецца махлярствам". Такія візы хутчэй за ўсё фальшывыя і яе ўладальнік будзе адмоўлена ў перасячэнні граніцы ЗША.

У адпаведнасці з законам ЗША аб імміграцыі грамадзянства, асоба з падобленай візай можа быць пазбавлена права на атрыманне законнага дазволу на ўезд у Злучаныя Штаты Амерыкі. Прычым, гэтакое пазбавленне павязана з'яўляецца пастаянным, г.зн. новыя фальшывыя візы можа прывесці да пастаяннага забароны на ўезд у ЗША.

Пасольства папярэджвае таксама, што пастаяннае пазбавленне права на атрыманне амерыканскай візы можа быць прымянена таксама і ў адносінах да тых асоб, якія ў ходзе візавай гутаркі ці пры падатцы візавай анкеты прадстаўляюць скажоныя звесткі, напрыклад, аб імені, даце і месцы нараджэння, месцы работы, размероў даходу, сямейным і станавым, наяўнасці сваякоў у ЗША і інш. паводкі.

БЕЛІНФАРМ.

У "РАЗВЕДКУ" НА ІСПАНСКИ РЫНАК

Беларускі фонд фінансавай падтрымкі прадпрыемстваў разам з Спэцыяльным прадпрыемствам рэспублікі пачаў рыхтаваць дэлегацыю для ўдзелу ў чарговым міжнародным сустрачце дэлегатаў.

Такія сустрачкі праводзяцца ў Еўрапейскай камісіі два разы на год і маюць на мэце аказваць дапамогу малым і сярэднім фірмам у наладжанні паміж сабой прамых кантактаў. На гэты раз сустрачце пройдзе ў іспанскім горадзе Більбаа 21-22 лістапада і з'яўдзецца больш за 2 тысячы прадпрыемстваў з еўрапейскіх краін, ЗША, Канады, лацінаамерыканскага, афрыканскага і арабскага рэгіёнаў. У ёй прымуць удзел і Сусветны банк, Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця, міжнародныя фінансавыя карпарацыі. Дэлегацыя з нашай рэспублікі будзе налічваць больш за 50 уа-зельнікаў, і ў яе ўвойдуць прадстаўнікі дзяржаўных органаў улады, Беларускія дэлегаты па дарозе ў Іспанію сустрачце з прадпрыемствамі Польшчы, Германіі, Францыі, а пасля афіцыйнай сустрачцы застаюцца ў Іспаніі для перамоў з асаблівымі прадпрыемствамі правінцыі Арагон.

Наталія ВАЛАКІДА.

СЯБАР ЧАЛАВЕКА. АЛЕ ЯКОГА?

Напачатку кастрычніка на стадыёне "Працоўныя рэзервы" праходзіла выстава сабак усіх пародаў. Як заўсёды гэта было яркае і святоняе свята. І калі можна на выставе сабак назваць спортам, то, як і сапраўдны спорт, былі перамогі і паражэнні, поспехі і няўдачы.

Адначасова карціну трохі сапсавала здарэнне на адным з рынгаў "Баст-ін-шоу" (выбар лепшага сабакі выставы). Буль-тэр'ер зняжучы кінуўся на скай-тэр'ера, які стаў паблізу. Прайшоў некалькіх хвілін, і наогул буль-тэр'еры адрозніваюцца ад іншых пародаў асаблівым злосцю, бяспітнасцю і характэрным сапраўднага драпежніцтва. Вядомы некалькіх выпадкаў, калі буль-тэр'еры нападлі на чалавека. У некаторых краінах Захаду грамадзянам забаронена трымаць у сябе сабак пароды буль-тэр'ер і падобных да яго: піг-буль і стаффордскае буль-тэр'ера. А ў нас гэтыя пароды робяцца ўсё больш і больш папулярнымі. Але некаторыя гас-

падары часта не ўяўляюць, якую адказнасць яны бярэць на сябе, набываючы буль-тэр'ера. Ёсць такія, хто спецыяльна бярэць гэтую пароду, каб задаволіць свае сацыяльныя схільнасці. Уласнікім вачына я бачыла, як "булька" задушыў да смерці французскага бульдога, а гаспадар буль-тэр'ера нават не звярнуўся, каб аддзячыць свайго раўноўнага сабаку. Сабака сам па сабе не з'яўляецца небяспечнай для грамадства. Ёсць шмат паслухмяных і ўраўнаважаных, добра выхаваных буль-тэр'ераў, якія пакажуць на справе сваю моцную сківіцу і востры зуб толькі тады, калі гаспадару перажэе небяспека. Ніводнае шчанё не бывае агрэсіўным. Агрэсіўны і злым яго робіць чалавек, які не умее даваць і дрэсіраваць сабаку, ці матакаравана выпрацоўвае гэтыя адмоўныя якасці. Асабліва гэта датычыцца выхаваных парод, у якіх ёсць некаторыя схільнасць да агрэсіі.

Вельмі шкада, што некаторыя людзі ператвараюць аднаго са старэйшых сяброў чалавека ў раз'юшанага пачвару.

Марыя АНІКЕЕНКА.

"БЛУКАННІ" ГАРМАТЫ

Гармата, якая стаіць ля ўваходу Нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі, "нараджалася" ў 1836 годзе, а знойдзена яна была ў выхадзе ў 1968 годзе калі станцыя Лясной майго Баранавіцкага раёна.

Гардадзі і раўнавыя ўлады Баранавіцкага ўваходзілі ў шэраг уперыжыча гармат і свой музей крэпасной чыгуначнай гарматы.

Міхась МАЛІНОЎСКИ.

КІНАСМЕЦЦЕ НА ЭКРАНЕ

У дваццаці чатырох кінатэатрах Мінска круціцца больш за паўсотні поўнаметражных ігравых фільмаў, у сярэднім у залах заняты пяць-дзясць крэслаў са ста, а на беларускіх стужках і зусім адзін з тысяч. Большасць з гэтых фільмаў створаны ў Злучаных Штатах, астатнія — у Францыі, Італіі, Англіі, Індыі... Беларускія і рускія фільмы прадстаўлены

Паштовая скрынка

адзінамі. Ужо дзятчцы былых братніх ушодднееўрапейскіх краін, вядомых цяпер пад назвай "зоны пераможанага сацыялізму", то іх фільмы на экране бывае 2—3 на год.

У тэхніцы цывілізаваўных краінах працэнт амерыканскіх стужак на экраны даўно дасягнуў крытычнага адзнакі. Такое становішча хутка будзе і ў Беларусі.

"Беларусь" кіно ў крэдыце! — такія словы мы чым ужо некалькі гадоў і даўно перастану адчуваць наогул гэтага факта іх небудзь эмоцыі. Мы проста не ходзім у кінатэатры. Гледзчы лічачы за лепшае сядзець дома і глядзець па тэлевізару старое, добрае кіно з выдатнымі, вядомымі акцёрамі.

Дырэктары кінатэатраў з-за імгненнага матэрыяльнага выгяд паказваюць оптам больш таннае. Там самым яны распушчаюць гледзчы і страчваюць больш, чым набываюць. Фатальнай памылкай стаў дазвол прыватным фірмам займацца кінабизнесам. У сферу кінавытворчасці ўвайшоў шмат выпадковых людзей, для якіх кіно — адна з магчымасцей "адыць" грошы.

Выратаваць становішча можа ўказ прэзідэнта аб прэтэнцыянасці паліцыі ў галіне айнайнага кінамастаства. А пакуль амерыканскае кіно — самае глаўнае мастацтва для нас. Глядзчы: "Камандос", "Моцны арэшак-2", "Нульвы допуск", "Выражэнне па-амерыканску", "Чарнакіжнік-2", "Деніс-воін, ці Вайна амазонка", "Даівакі ў Беверлі-Хіла", "Калігула", "Ноч выючага звера" і г.д.

Вячаслаў ІШЧАНКА.

ЦІ ЁСЦЬ ГЕРОІ НАШАГА ЧАСУ?

Надаўна на прыпынку "Палац спорту" нашы сталіцы ў ўвайшоў у задняе дзверы аўтобуса 63-га маршруту. Пачуў гучны крык: "Сядзі...! Кожу сядзі!" Гэты крык суправаджаўся бруднай лаянкай.

Аказваецца яшчэ да майго ўступлення п'яны мужчына накінуўся на сідла стаячую дзяўчыну. Яна была маладзёйшча за яго, нікому не перашкаджала. Спалохаваны наўска нападушага, яна ў адказ яму не вымавіла ні слова.

Пасажыры маўчалі. Выпівоча крычаў усё гучней. Драма працягвалася, выклікаючы, мяркуючы сабе, нарастаючае абурэнне і гнёт не толькі тых, хто побач сядзеў, але і ўсіх, хто паспеў разбегчыся ў гэтай сітуацыі.

Але вось прайшоў некалькі хвілін і пасажыры ўбачылі, як падняўся са свайго месца высокі, сімпатчны, добра астрануты малады чалавек. Ён стаў паміж дзяўчынай і парухаваным, не прамовіўшы ні слова. Той пачаў супраціўляцца, тады хлопцёк узяў яго за рукі і аддзяліў да дзвярэй на выхад. Адчуўшы больш моцнага па сіле, наш "герой" супакойся, хутка сёў змаўчаць. Пасля гэтага пачуліся словы асуджэння ў яго адрас і адабраўня ўчынку хлопца.

Я не заўважыў, калі хулган выйшаў з аўтобуса і не ведаю, які яго далейшы лёс.

Што датычыцца добраахвотнага ахоўніка парадку — пра яго да гэтага часу памятаю і не магу не падзяліцца ўбачаным. Так і хо-

вацца называе яго безыменным героем нашага часу. Менавіта такіх хлопцёў яны не хвалюць за раз. Пра гэта гаворыць роз прыватнаўзнаўня ў горадзе Мінску. Любы парухаванні, хто б ён быў, абавязкова дасяць жыць, яго, як прайма, ведаюць суседзі, або бачыць у момант парухавання. На жаль, гэтыя людзі не ўмешваюцца. Робатніка ж міліцыя можа ў патрэбны момант не аказваць на месцы, ды і міліцыя не можа ж суправаджаць кожны транспартны сродак, стаяць ля кожнага пад'езда і г.д. Людзі з актыўнай жыццёвай пазіцыяй — вось рэальны рэзерв у барацьбе за правапарадак. Думам, не буду адзіночкі, калі выкажу пажаданне супрамадзянам і кіраўнікам усіх узроўняў. Давайце падумам разам, абмяняемся думкамі па пытанню: што і які рабіць, каб пастаянна расла колькасць падобных безыменных "героўў нашага часу"?

М.Галашаў, кіраўнік прасборю Асацыяцыі "Насельніцтва за бяспеку".

ШКОЛЬНЫЯ БІБЛІЯТЭКІ БЯДНЕЮЦЬ...

Ні для каго не сакрэт, што ў наш час задавальненне жадання рэгулярна сачыць за публікацыямі стала дастаткова праблематычнай.

Людзі імкнучыся эканоміць хоць на чым-небудзь ў лепшым выпадку выпісваюць адну-два газеты, а многім і гэта недаступна. Можна, нарэшце, паспадышацца на бібліятэку, якая заўсёды прапанавава чытачам і шырокі выбар

газет, часопісаў і ўтульную чыстную чытальню залу, дзе можна не спяшаючыся азнаёміцца "свежымі" публікацыямі. Але, падоўна, што перамены адбываюцца і ў непарушаных кансерватыўных бібліятэчных сценках: падліку і тут пачалі скарачаць. І калі гадзіцкі бібліятэкі пазбавіліся толькі некаторых расійскіх выданняў, то, напрыклад, італьянскія ў сельскіх школах атрымалі вельмі сур'ёзны ўдар.

У бібліятэчным асяроддзі можна пачуць шмат разоў аб тым, як цяжка прыцягнуць чытача ў бібліятэку. А вось пра бібліятэку школьную такога сказаць нельга: наогул тут на кожнаму пажаданне супрамадзянам і кіраўнікам усіх узроўняў. Давайце падумам разам, абмяняемся думкамі па пытанню: што і які рабіць, каб пастаянна расла колькасць падобных безыменных "героўў нашага часу"?

М.Галашаў, кіраўнік прасборю Асацыяцыі "Насельніцтва за бяспеку".

У думках вяртаюцца гадоў на восем назад — у школу тады папастаў крыху больш дзясцяка часопісаў і крыху менш дзясцяка газет. Залаты час. Але не цанілі! Можна таю, што ў газетках пісалі адно і тое ж. Сума. Зараз пісаць сталі цікава — але дзе газеты? Скарачэнне падліку для школ у Жлобінскім раёне ішло марудна, але дакладна. З кожным годам становілася ўсё менш назваў у асяду. Я тлумачу, у раёна гэта абымоўлена эканамічнай сродкаў.

Ірына ТРЫПУЗАВА.

НАВУКОЎЦЫ — СУПРАЦЬ НАР-КАМАНІ

"Новыя падыходы да праблем барацьбы з наркаманіяй і віч-інфекцыяй" — такія наарада арганізавана Еўрапейскай рэгіянальным бюро Сусветнай арганізацыі аховы здароўя і Гродзенскай медыцынскай інстытута.

Удзел у ёй прынялі спецыялісты з краін Еўропы, Латвіі, Літвы, Расіі, Украіны, Польшчы і Беларусі. Удзельнікі прызналі неабходнасць распаўсюду дзяржаўнай праграмы па прафілактыцы наркаманіі і ства-

рэнне фонду па яе фінансаванню. Лілія АСТРАВЕЦКАЯ.

САБАКА БЫВАЕ КУСАЧЫМ...

Нібы ў Інды карова, гэтак у Віцебска сабака — святая жывёліна. Бядняны сабак тут раз-звалася, як... сабак.

Напуджаныя галюны санурач горада А.Радзішэвіч не раз інфармаваў гарвыканкам пра тое, што сабака бывае кусачым, асабліва бяджыны сабака. Але там ківаюць на камунальніка. А камунальнікі сцяраджаюць, нібыта ёсць цыркуляры, які забараняе рабіць адстрэл бяджы-

спаборніцтва прызыўнікоў

У Маладзечна прайшлі абласныя стартыныя спаборніцтва срод прызыўнікоў.

Пераможцамі сталі гаспадары плячоўкі. Другое і трэцяе месцы занялі прызыўнікі Салігорска і Заслаўя.

Мікола КАПЫЛОВІЧ.

редактар
БЕЛЬСКИ